

Juryverslag Boekenleeuw 2020

In de maanden waarin we vooral thuis moesten blijven en lezen, was de Boekenleeuw onze metgezel. Het palet kinder- en jeugdboeken dat de jury voorgeschoteld kreeg, was zeer verscheiden en uitnodigend. We namen de tijd om de boeken vast te nemen, te savoureren, te wikken en te wegen. De boekenoogst van afgelopen jaar was een bonte oogst: kleurrijke prentenboeken, verrukkelijke humor, knappe invalshoeken, verhalen die jonge lezers uitdagen om verder te kijken, creatieve manieren om grote thema's aan te kaarten. We werden verleid door mythes en sprookjes, wakker geschud door oorlog en verlies en meegesleept in spannende avonturen. Er werd geglimlacht, geschaterd maar ook gefilosofeerd en een traan weggepinkt.

Onze oogst bevatte ook een aantal auteurs die we graag verder in de gaten houden. Ze leverden mooi werk af, maar we geloven er sterk in dat met de nodige begeleiding en ondersteuning hun teksten een hoger niveau hadden kunnen bereiken.

We merkten ook op dat, in het jaar waarin Black Lives Matter ons bezighield en -houdt, kleur en diversiteit nog altijd slechts ten dele een plek vindt in de kinderliteratuur. We vonden al eens holebi-ouders terug, of een ouder die het helemaal oké vindt als haar dochter met een vriendin thuiskomt. En hier en daar, als we heel hard zochten, vonden we een boek waarin personages gewoon gekleurd zijn. Als we heel hard zochten... Onze jeugdliteratuur heeft nog altijd zoveel nood aan een betere representatie van de samenleving die wij elke dag zien in de klassen van onze kinderen, in de straten van onze dorpen en steden. Als we willen dat jonge lezers zin hebben om zich te verdiepen in boeken, helpt het dat ze zien dat zij ook bestaan in de boeken, met al hun emoties en fantasieën, hun verwarring en hun hoop, hun kleur en hun afkomst.

Tijdens onze zoektocht naar de meest literaire werken van het afgelopen jaar ontdekten we iets bijzonders. Een uitzonderlijk boek lonkte naar een nominatie. Wat ontbrak om deze parel te nomineren, was: tekst. *Zwerveling* van Peter Van den Ende is een woordenloos huzarenstukje. De uitzonderlijke prenten, het meerlagige verhaal en het lef maken *Zwerveling* tot een literair werk van hoge kwaliteit.

Die literaire kwaliteit vonden we ook terug bij onze vier nominaties.

De avonturen van de dappere ridster is een vrolijke verzameling van speelse, roldoorbrekende verhalen. **Janneke Schotveld** geeft op een subtiele manier wijze lessen mee in haar verhalen. De thema's die ze aankaart in deze toegankelijke combinatie van realiteit, tomeloze fantasie en humor zullen voor veel kinderen herkenbaar zijn. Het sprookjesgevoel komt af en toe even om de hoek piepen, maar de dappere ridster haalt haar

magie uit waardevolle samenwerking en haar nuchtere vindingrijkheid. Ze heeft oog voor kleine problemen en staat klaar voor iedereen. Ook blijft Schotveld bij haar 'leve de diversiteit'-thema's vol wisselende rollenpatronen, gender en kleur. **Milja Praagman** maakte prachtige illustraties, die naadloos aansluiten bij de avonturen van de ridster. Dit verhalenboek over een dappere ridster is niet alleen een heerlijk voorleesboek, het verleidt ook jonge lezers die het boek zelf willen lezen.

Veer – een dag in de kou is dan weer het mooie bewijs dat een boek voor startende lezers ook in aanmerking kan komen voor een literaire prijs. In dit boek van **Stefan Boonen** spat het taalplezier van de pagina's. Het is fraai vormgegeven en dit prachtig geïllustreerde boek kon de jury bekoren vanwege zijn eenvoud en vanwege de soepelheid waarmee de zinnen van het blad springen. Of moeten we zeggen zinnnetjes? In elk geval recht in de roos voor beginnende lezers en voorlezers allerhande. De speelse combinatie van de vakkundig opgebouwde tekst en de aantrekkelijke illustraties van **Jan Van Lierde** zorgt voor een fris geheel. Een boek dat er op vele fronten uitspringt.

De poëziebundel ***Uit elkaar*** is een groots boek over liefde, en dan vooral de liefde die niet eeuwig duurt. Het is een sprankelend boek gevuld met verdriet, pijn, gemis en schuldgevoel, maar vooral ook met een lichtvoetigheid en humor die dit alles dragelijk maakt en soms zelfs een feestelijk tintje geeft. *Uit elkaar* klinkt als een beladen, zwaar thema. Toch heeft het duo **Bette Westera** en **Sylvia Weve** een lichtvoetige, humoristische kijk hierop, zonder dat ze verdriet, gemis en pijn uit de weg gaan. Soms voel je een lichte traan opborrelen, maar even snel daarna kriebelt in je buik een lach. Ook het thema diversiteit krijgt een plek in deze telkens opnieuw verrassende poëziebundel. Zelfs de vormgeving is een verrassing, door de keuze voor een Japanse bindwijze, zodat de illustraties kunnen doorlopen naar een volgende pagina. Kortom, dit is een boek dat elke lezer van het begin tot het einde weet te bekoren en te beroeren.

Met ***Het beest met de kracht van tien paarden*** komt de oude mythe van koning Minos en de Minotaurus weer tot leven. Dit boek van **Lida Dijkstra** met illustraties van **Djenné Fila** ontroert door de liefde voor dit eeuwenoude verhaal en door de kracht om dit als vanzelfsprekend te hertalen naar een avonturenverhaal met tieners van vlees en bloed, met grapjes en eigenaardigheden, met moed en angst. Al bij de eerste zinnen grijpt dit verhaal lezers vast, om ze mee te nemen in een wervelende en lyrische tekst. Dijkstra weeft rond de zoektocht naar de Minotaurus een aantal andere Griekse verhalen. Dat de zoektocht naar de Minotaurus afgewisseld wordt met die omkaderende verhalen, houdt de spanning erin. Dat Dijkstra erin slaagt om een mooie spanningsboog te scheppen en te houden, komt ook door haar taal. Ze schrijft jong, fel, in een eigentijdse stijl, met humor. Dat vult ze aan met krachtige beeldspraak die nazindert.

Het beest met de kracht van tien paarden neemt ons mee naar een labyrint waar je liever niet zou vertoeven, maakt dit bezoek toch aantrekkelijk en stuwt je door de opbouw steeds verder: wat zal er nu gebeuren? En wat heeft dit verhaal van vroeger ons nu weer te vertellen? Het blijft spannend, ook al weet je hoe dit verhaal afloopt. Een geslaagde constructie die nooit te geconstrueerd aandoet.

Vier boeken dus die opvielen door hun frisheid en hun eigenheid. Sprankelend en uitdagend in tekst en vormgeving.

Toch waren alle leden van de jury compleet overdonderd door dat ene unieke boek

dat iedereen, jong en iets ouder, kan beroeren, raken en warm maken. Een boek dat speelt met taal op een fijnzinnige en rake manier. Het munt uit in herkenbaarheid en combineert gevoel en fijne humor op een meesterlijke wijze. Het is een veelzijdig werk dat op een rake manier inzicht geeft in de liefde of het wegvallen ervan. Het behandelt een zwaar thema lichtvoetig, troostend en ontroerend. Gecombineerd met de eigenzinnige illustraties en de symbolische vormgeving zorgen deze gedichten voor een origineel en sprankelend kunstwerk.

De Boekenleeuw 2020 gaat naar *Uit elkaar* van Bette Westera en Sylvia Weve.

Antwerpen, 2 november 2020

De jury Boekenleeuw 2020 bestond uit: Iene Bocken (Beste Boekenjuf 2019), Mik Ghys (boekhandelaar, recensent), Dirk Nielandt (Laureaat Sabam Award Jeugdliteratuur 2013) (coach en leesbevorderaar), Iris Vansteelandt (lerarenopleider en onderzoeker aan AP Hogeschool Antwerpen/Ugent)